

Van: Directie Strategie en Beleid ROC Nijmegen
 Namens: Teammanagers, directie Strategie en Beleid, werkgroep taal en rekenen, centrale examencommissie en domeinexamencommissies
 Betreft: Internetconsultatie Verruiming vrijstellingenbeleid beroepsonderwijs.
 Datum: 11 januari 2019

OCW heeft een internetconsultatie uitgezet tot 14 januari 2019.

Via de link: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963/2017-08-01> zie het bestaande examen- en kwalificatiebesluit.

Het gaat over een wijziging van het EKB = Examen- en Kwalificatiebesluit. Daarin zijn bepalingen opgenomen die elke examencommissie moet uitvoeren en die je terugvindt in:

- Het Vrijstellingenbeleid
- Examenreglement
- Servicedocumenten
- Inrichting resultaatbeheer, zoals het vrijstellingenregister, jurering ed.

We kunnen commentaar geven op drie vragen:

Vraag 1 Het nieuwe artikel 3b regelt nu de regels voor vrijstellingen voor alle examenonderdelen. Is dit nieuwe artikel voldoende duidelijk?

Vraag 2 Het zevende lid van artikel 8 regelt nu dat per tijdvak en per referentieniveau maximaal twee kansen mogelijk zijn. Is dit nieuwe lid voldoende duidelijk?

Vraag 3 Zijn er nog andere opmerkingen of suggesties bij het wijzigingsbesluit?

Hieronder volgen een analyse van het voorstel en een voorstel voor de feedback van ROC Nijmegen.

Bestaande EKB	Voorstel OCW voor nieuw EKB	Analyse
Artikel 3b wordt geheel vervangen	Nieuw artikel 3B	
Artikel 3B-1b Minimaal cijfer 6 voor generiek examenonderdeel	Minimum is het niveau dat nodig is voor diplomering.	<p>Gunstig: Voor Nederlands en rekenen wordt 5 ondergrens. Vrijstelling is mogelijk als dat past in slaag/zakregeling.</p> <p>Ook kan vrijstelling gegeven worden voor onvoldoende generiek rekenen of generiek keuzedeel.</p> <p>Voor kan vrijstelling gegeven worden obv 5 voor Nederlands en engels of rekentoets havo-vwo (is nog niet ingegaan).</p> <p>Kanttekening: Moment van verlenen vrijstelling kan afhankelijk zijn van behalen andere examens. Dat vergt soepele organisatie.</p>
Artikel 3B-1c houdbaarheid twee studiejaar na diplomering	Vervalt	<p>Gunstig: Vrijstellingen kunnen worden verleend op basis van oudere resultaten (vanaf invoering CE)</p> <p>Kanttekening: Wellicht nog reparaties voor afgewezen vrijstellingsaanvragen.</p>
Artikel 3B-4 Vrijstelling mogelijk voor apart CE of geheel IE	Vrijstelling mogelijk voor examenonderdeel of het deel ervan	<p>Gunstig: Hiermee legitimeren we het interne beleid dat ook per vaardigheid vrijstelling gegeven kan worden, zelfs bij onvoldoende, mits daarmee kan worden gediplomeerd.</p>

		Kanttekening: Moment van verlenen vrijstelling kan afhankelijk zijn van behalen andere examens. Dat vergt soepele organisatie.
Artikel 7a Moment van afname CE	Vervalt	Gunstig: Opleiding kan moment van afname zelf bepalen. Kanttekening: Het is niet de bedoeling dat VMBO-ers meteen na binnenkomst examen doen...
Artikel 8-7 Herkansing CE alleen in volgende periode	Maximaal 2 gelegenheden per afnameperiode (ook in combi gewoon/ER)	Gunstig: Student kan snel herkansen. Kanttekening: Dit vereist soepele organisatie en verwachtingenmanagement. Als een opleiding niet op tijd aanmeldt, wordt het krap. Het is onduidelijk of tweede kans ook op hoger of lager niveau kan. Waarschijnlijk wel dus.
Artikel 14a Vrijstelling IE	Vervalt	Zit nu in nieuwe artikel 3.
Artikel 3A Hoger niveau van examinering	Niet meegenomen in voorstel	De bepaling dat examencie toestemming moet geven, zou eruit moeten. Onnodig. De bepaling dat het IE op één niveau moet worden afgelegd, kan eruit, want bij Engels is het eindresultaat ook een mix van verschillende CE/IE niveaus. Dit kan flexibeler, meer ruimte voor opleiding.
Artikel 12b De Examencie informeert de deelnemer...	Niet meegenomen in voorstel	De verplichting tot informeren kan beter bij de opleiding/bevoegd gezag liggen. De EC kan daarop toezien en dan ingrijpen. Dat is beter voor onderscheid zorgen/borgen en praktischer in uitvoering.
Artikel 12b en 12 c De EC geeft toestemming voor ER-examen	Niet meegenomen in voorstel	Deze toestemming kan ook – in overleg – aan bevoegd gezag/opleiding behoren. De EC kan toetsen aan EKB. Dat is beter voor onderscheid zorgen/borgen en praktischer in uitvoering.
Artikel 18-10 Keuzedelen	Niet meegenomen in voorstel	Het is niet goed duidelijk dat artikel 3 ook gaat gelden voor de keuzedelen.
LLO en EVC	Niet meegenomen in voorstel	Het is een gemiste kans dat vrijstelling alleen op basis van EVK kan worden verleend: het examen moet eerder zijn afgelegd. En niet op basis van EVC, ervaring en ontwikkeling.
Vrijstellingen buitenland	Niet meegenomen in voorstel	Het is een gemiste kans dat in de bepalingen voor vrijstellingen niet meteen is meegenomen dat examens die buiten Nederland, maar onder toezicht van de EC worden afgelegd, ook onder EKB vallen.
Artikel 8-6 Indien zowel het centraal examen als het centraal examen ER voor het onderdeel rekenen is afgelegd of een generiek examenonderdeel mede op een hoger niveau is	Niet meegenomen in voorstel	Hier botst verruiming vrijstellingenbeleid met vergaande detaillering en inspraak voor student door de bepalingen over de hoogte van het resultaat, als de bepaling 'bepaalt de examencommissie in afwijking van het vijfde lid in overleg met de deelnemer'. Voorstel is om de examencommissie te laten bepalen welke resultaten gebruikt worden voor

afgelegd, en voor elk examenonderdeel ten minste het cijfer 6 is behaald, bepaalt de examencommissie in afwijking van het vijfde lid in overleg met de deelnemer welk cijfer wordt gebruikt voor het bepalen van de eindwaardering, bedoeld in artikel 15. Artikel 3a, tweede lid, is niet van toepassing.		de eindwaardering, via instellingsbeleid.
--	--	---

Standpunten van ROC Nijmegen, als feedback bij de Internetconsultatie:

Vraag 1 van 3

Het nieuwe artikel 3b regelt nu de regels voor vrijstellingen voor alle examenonderdelen. Is dit nieuwe artikel voldoende duidelijk?

Het is gunstig dat er een verruiming is van de vrijstellingsgronden. Door de vrijstelling afhankelijk te maken van de mogelijkheid tot diplomering. Dit zal wel leiden tot verwarring, omdat het besluit van de examencommissie gebaseerd kan worden op verschillende resultaten, dan wel genomen kan worden op verschillende momenten. De verschillen per aanvraag/student vergt veel uitleg en deskundigheid.

Het is onduidelijk hoe het precies zit met havo/vwo en rekenen/rekentoets.

Vraag 2 van 3

Het zevende lid van artikel 8 regelt nu dat per tijdvak en per referentieniveau maximaal twee kansen mogelijk zijn. Is dit nieuwe lid voldoende duidelijk?

Het is gunstig dat een deelnemer Student kan snel herkansen. Dit vereist wel soepele organisatie en verwachtingenmanagement. Want kan een student ook twee keer worden aangemeld, zonder dat resultaat voor eerste gelegenheid bekend is? Hoewel tijd kan/moet er tussen de twee gelegenheden zitten? Wie neemt hierover de beslissing: de opleiding of de examencommissie.

Het is onduidelijk of tweede kans ook op hoger of lager niveau kan. Voorkeur heeft om de bevoegdheid van niveau aan examencommissie of opleiding te laten in het vrijstellingenbeleid.

Vraag 3 van 3

Zijn er nog andere opmerkingen of suggesties bij het wijzigingsbesluit?

In het mbo is de aanduiding 'student' erkend in plaats van deelnemer. Dit kan worden meegenomen in het herziene EKB.

Verder zijn er een aantal potentiële verbeteringen in het EKB m.b.t. vrijstellingen niet meegenomen in het voorstel:

Artikel 3A Hoger niveau van examinering

De bepaling dat examencie toestemming moet geven, zou eruit moeten. Onnodig.

De bepaling dat het IE op één niveau moet worden afgelegd, kan eruit, want bij Engels is het eindresultaat ook een mix van verschillende CE/IE niveaus. Dit kan flexibeler, meer ruimte voor opleiding.

- Artikel 12b De Examencie informeert de deelnemer...
  - De verplichting tot informeren kan beter bij de opleiding/bevoegd gezag liggen. De EC kan daarop toezien en dan ingrijpen. Dat is beter voor onderscheid zorgen/borgen en praktischer in uitvoering.
- Artikel 12b en 12 c De EC geeft toestemming voor ER-examen
  - Deze toestemming kan ook – in overleg – aan bevoegd gezag/opleiding behoren. De EC kan toetsen aan EKB. Dat is beter voor onderscheid zorgen/borgen en praktischer in uitvoering.
- Artikel 18-10 Keuzedelen
  - Het is niet goed duidelijk dat artikel 3 ook gaat gelden voor de keuzedelen.
- LLO en EVC
  - Het is een gemiste kans dat vrijstelling alleen op basis van EVK kan worden verleend: het examen moet eerder zijn afgelegd. En niet op basis van EVC, ervaring en ontwikkeling.
- Vrijstellingen buitenland
  - Het is een gemiste kans dat in de bepalingen voor vrijstellingen niet meteen is meegenomen dat examens die buiten Nederland, maar onder toezicht van de EC worden afgelegd, ook onder EKB vallen
- Artikel 8-6 Indien zowel het centraal examen als het centraal examen ER voor het onderdeel rekenen is afgelegd of een generiek examenonderdeel mede op een hoger niveau is afgelegd, en voor elk examenonderdeel ten minste het cijfer 6 is behaald, bepaalt de examencommissie in afwijking van het vijfde lid in overleg met de deelnemer welk cijfer wordt gebruikt voor het bepalen van de eindwaardering, bedoeld in artikel 15. Artikel 3a, tweede lid, is niet van toepassing.
  - Hier botst verruiming vrijstellingenbeleid met vergaande detaillering en inspraak voor student door de bepalingen over de hoogte van het resultaat, als de bepaling 'bepaalt de examencommissie in afwijking van het vijfde lid in overleg met de deelnemer'.
  - Voorstel is om de examencommissie te laten bepalen welke resultaten gebruikt worden voor de eindwaardering, via instellingsbeleid.